



Qanbar Ağayev

“SSRİ Teleradio əlaçısı”,
“Qızıl qələm”,
“Bir millət, iki dövlət”
Media mükafatları laureatı.
Azərbaycan Respublikasının
Əməkdar Jurnalisti.

**Dünya şahid olur möhtəşəm ana,
Muştuluq verərək Azərbaycana!**

Givinin poetikasında yeni insani ucalıq fəlsəfi dərinlik kəsb edir. Bu sevgi;

“Bülbülə, eşqə, gülə dair yalan”(M.Ə.Sabir) deyil. Bu sevgi “Kainatın silahsız aləmində”, “Səmanın buludsuz yanaqlarında”, “Sözün insanlara, özü Allaha açılan sabah”dır. Bu sevginin yaratdığı Givi - Lamara cütlüyünün fəlekədən gələn Lamara ayrılığını, Lamaranın “Hakda yurd salmasını”:

“Mən bir məzarsız ölüyəm,
Ölmək üçün məzar gəzirəm.
Yan qəlbimə köçürüb

yalnız Yaradanın seçdiyi və istedad bəxş etdiyi şəxsiyyətlər baş vura bilir. Əsrlər - əsrləri, nəsillər - nəsilləri əvəz edir “qılıncdan, nizədən kəskin, zamandan, oxdan ötkün” (S.Vurğun) dünyanın ən kübar, insanlığın şah kəşfi, şah əsəri ədəbiyyat yeni-yeni söz incisi yaradır və reallığa söykənçək Ağ Div, bu inciləri yaradanların ön cərgəsindədir. Givinin qələmində “misra işığa çıxır”, az yazır ki, “yazdığı söz inciməsin”, Günəş doğanda görür ki, “şehli göz yaşını axıdır səhər”. Dünya o qədər qarışıb ki, “Zəmanə kədərən Xalı toxuyur”. Payız isə şairin “saf sarışın adaxlısıdır”. Misralarında “şair imtahan verir”, “düz sözündə yalanlar güllələnir”.

“Otu boy atmış çəmənlər
Yeni nəgmə bəstələyir”

İstedadsızların məclisində “Şairin həyasından utanır”. Və e hey;

“Şeirlərin xətrinə dəyməyin,
Şairlərin qamətini əyməyin,
Gözünüzü haqiqətə dikin,
Şeir binaları tikin!”

rını köz-köz odlara yaxsın”. Və “arxiv rəfinə düşsün siyasetlə haqsızlıq” – budur şairin İlahi amalı!

İthaf Givi poeziyasında sadəcə tərənnüm və təsvir deyil, bitkin, yaradıcı bir obrazdır. “Hacımahmud saz çalır” ele çalır ki,

“Çalığı ən qədim əsrdən gəlir,
Sanki yazılmamış əsərdən gəlir,
Qalalar adlayıb qəsdən gəlir
Barmaqlar sazda yox,yollarda qalır...
“Urfa” “Misri”yə verir yerini,
Təzə simlərdə deyir şeirini”

–budur poetik sənət. Şeirdən Səməd Vurğun poeziyasının fəlsəfi sədəliyi boylanır.

İthaf sıralanır. “İnsani gözəlliyi özündən olan” Qərənfilin “düz sözündə yalanlar güllələnir”...Xalq artisti, ürəyə işləyən səsi ilə milyonların qəlbine su səpən Eldost Bayrama həsr etdiyi “Səs”li şeir” də görkəmli dikto-run obrazını yaradır;

“Səsdən dirçələ-dirçələ,
Səs tək incələ-incələ...
Ən bəd nəzərdən keçib,

Könlümdən yamanca ağlamaq gəlir”

bu ağlamaq deyil “Ağ Divin” göz yaşlarıdır, “Görünməz buz dağının ərimesidir, həyatdan gənc ikən köçən istedadlı şair Akif Səmədin qələmi əlindən düşür və “Vərəq – qələmə yas tutur”.

Mədət Coşquna “Şerikname” (yeni söz) göndərir.

- Həmyerlisi və dostu (bu sətirlərin müəllifi də daxil olmaqla Azteledio Şirkətinin sədri Məmməd Muradın işdən haqsız kənarlaşdırıldığı 41 nəfərin məhkəmədə vəkilli, istedadlı hüquqşünas Əyyub Kərimovun vaxtsız və faciəli, ən başlıcası hamıdan və hər kəsdən uca olan qanunun pozulduğuna dözməyib “ürək tutmasından” ölümünü;

“Yerdən qanunu götürüb,
Qoltuğuna vurub ...
Səmanı hiş etmək üçün
Əyyub göylərə getdi”

bəddi nekroloqu ilə qələmə alır, onu müqəddəsliyə ucaldır.

Vətən, yurd sevgisi

Givi – gürcü soyadlı Azərbaycan vətəndaşı, doğulduğu Qax şəhərini məbəddir. Cənubi Qafqaz xalqlarının birlik üçün “Elata” çağırır və ;

“Tədbirə nəfəs verən mərd türki, həssas gürcüdür.

Onlar tarixləri ilə, kökləri ilə güclüdür.

O tarix də, o kök də Bir həqiqət bürcüdür” – deyir.

Türk-Gürcü birliyi Vahiddir. Şair düşmənlərə əminliklə bəyan edir ki;

“Təxribat zəhəriylə Vahidlik parçalanmaz”

Torpağa sahiblik, yurdu qorumaq babaların övladlara müqəddəs əmanətidir. Yurd əmanətinə bəzi övladların biganəliyini gören şairin ürəyindən qara qanlar axır. Qədimdən qədim Borçalıda bir evi sahibsiz görüb həmkarı Firudin Şamiloğluna;

“Eloğlu, bu evin yiyəsi hanı?”

“Bu evdə işıq niyə yanmır, saz niyə çalınmır?” yurda bağlı şairin halını təsəvvür edin.

Givi həmkarlarının baxıo bucağında

“Ağ Div”, “Fosfor Adam”, “Aysberq”, “Buz dağı”, “Dərviş” – oxucuları və qələm əhli Givini bu ucalıqda görür, bu qüdrətli qələm sahibinin sözünü, şəxsiyyətini bu ucalıqda da dəyərləndirir.

“Loğmandır göyün, yerin,
Hikməti dərinədən dərin”(Qiyət Məhərrəmli)

“Çörək ətirli yağış” (İradə Kövrək)

“Bir dostum var – aydan arı, sudan duru.

Atam kimi, anam kimi doğma əziz”(Nüvyər Şarifova)

Eldar Həsərət: Poeziyadan küsdüyünü deyir. İstedadını gören və “Yaz, deyə-deyə” ondakı təbi alişdirən Giviye İlahi minnətdarlığını bildirir.

Vahid Oruc: Öz dilini bilməyən bəzi azərbaycanlılara Azəri dilində nikbin əsərlər yaradan Givini nümunə göstərir;

“Xələkdən töksünlər tər
Öz dilini bilməyənlər.
O kəsləri “Qoyun” bilər
Tərcüməçi-şair Givi”.

“Xalqa həm xidmətçi, həm can” olan tərcüməçi-şair Giviye ehtiramlarını belə dilə gətirir

Vahid Oruc.

Seyyare Şükürlü: 29 yanvar 2016-cı il “Ağ Divin” ad gününə “Bu gün ad günüdür Adına qurban” deyib ona ulu məhəbbətini bildirir.

(ardı gələn sayımızda)

Dinəndə yandı dilim



Həyatdan bezər gəzirəm”.

poetik beyanatını verir və nida işarəsi qoyur.

İthaf

Bu mövzunu Givinin (Giya Paçxataşvilinin) yaradıcılığında qırmızı xətlə keçir. İttihafın “baş qəhrəmanı” Azərbaycan bayrağıdır.

“Pak amal fəlsəfəsi,
Hürriyyətin gur səsi,
Sönməz Günəş şöəsi –
Qələbələr sorəği,
Azərbaycan bayrağı!”

Şairin Vətən bayrağına vurğunluğuna heyran qalmamaq olmur. Onun əmində Azərbaycan Bayrağı “Səmadan enmiş Quran”dı, “Vətənpərvərlər Piri”di.

“Bədii mətlərdə hər kəs öz talelərinin bir parçasını tapmağa maraqlıdır”. Dahi Belinskinin bu fikrinə rəğmən sələflərindən fərqli olaraq Givi də ünvanlı ithaf “Bir kitab yol gedir”, Azərbaycan İstiqlalının Banisi M.Ə.Rəsulzadənin nəvəsi Raisin vətənə “dönüşünü” onun Vətən haqqı kimi poetikləşdirir. Alim-şair Qiyət Məhərrəmli “Allaha dair”, “Ana, sənəndə doymadım”, “Qərib durna”, “Sönmüş ocaqlar”, “Dərviş”: kimi əsərlərinin obrazını yaradır. Jurnalist-şairə Nəcibə Bağırzadəyə ünvanladığı şeirində gənci “cinayətlərin qaramat qəhqəhəsi” kimi görür və “batan”, “gecə”dən bəşəri narahatlığı içindən keçirib; “Dünya, gecədən ehtiyatlı ol” - deyər haray çəkir – şair sülh istəyir. Ele sülh ki, “savaşı bağ-

Bu poeziyada Givi sevgisidir, bu Givi kədərdir. Həmkarları da Givi kədərində Givi həssaslığı ilə qoşulur. Şair Ramiz Orsər “Ağ Divli”, “Sevgi bazarında sazağa düşdüyünü”, “Yarı ölənin yetim qaldığını” “yayımlayır. Qələm əhli Ələvət Tahiri Givi-Lamara sevgisini “Oturub baş əyirəm bu sevginin önündə”, Vaqif Aslan “Ağırdır sevimli qadın itkisi”, Ələsgər Talıboğlu ; “Dərdi böyük Yetim Gürcü”, Ramiz Orsər; “Kədər də şairi tapır birinci”, Tapdıq Süleyman; “Bir şah idin taxtdan düşdün”, Vəliş Zirvəli “Əyilmə heç...döz dövrün qoçaq adamı” – deyir və Giviye ehtiramlarını Onun möhtəşəm sevgi səhifəsinə yazır. Givi isə;

“Ürəyim yanmıçün küresiz ada
Lamaram orada yaşar əbədi.
Əgər mən varamsa, yaşayır O da...
Şeirləmə yapmışam sevgi məbədi”

Hər sevgi cütlüyün ömür səhifəsidir. Givi – Lamara sevgisi isə “Məbəddir”. Sevgi dünyasında 100 ildən bir ucalan məbəddir. Hədisə boyu şairlə birlikdə bu sevgi ayrılığının kədərini yaşayan oxucu sonda təsəlli tapır ki, Saf Xatirə sevgisi Giviye qovuşub bu Məbədi işıqlandırır.

Əlahəzrət söz

Söz yaradıcılığı ...hər şeyin əkilədiyi söz gülüstanında yeni çiçək ekib yetişdirmək, həm də Dahi Aristotelin; “Bəziləri ele bilir ki, təzə fikir söyləyir. Ancaq onlar bilmir ki, bu fikirlər çoxdan deyilib” fikrinin dərinliyinə

Givinin yaradıcılığı ilə tanış olduqca dilimin ucunda Məmmədəğa Şahtaxtlinin XX əsr türk dilli şərq mətbuatının şüarına çevrilmiş

**“Dinəndə yandı dilim
Dinməyəndə dil yandı”**

misraları dolaşır, ele mənəm də dilim yanır. Və gözümün önündə beynəlmiləl, bəşəri mətbuatın və poeziyanın ağırlarını XXI əsrdə qəlbəndən, ruhundan, qanından keçirən, yalnız özünə bənzəyən orijinal bir qələm əhli canlanır.

Giya Paçxataşvili

Şair, tərcüməçi-publisist

Bu Givinin poetik tələbidir. Və qəti qənaətə gəlsən, (həm də görürsən ki,) Givinin qələmi əlahəzrət sözə bürünüb Vətən, torpaq, yurd, azadlıq, ədalət, haqq, qardaşlıq hay-qırır.

1993-cü ilin baharıdır. Azərbaycan ağır günlərini yaşayır. Vətəndaş Givinin əlində “Qələm qan ağlayır, vərəq sarılır, çünki “Məzar tünlüyündən torpaq inləyir”. Buna görə də “Bu bahar bənzəmir bahara nəysə”.

Vətənin şüarı Vətən əsgərinə “Ey əsgər! Şad ele könül evimi”- deyib Xocalı qətləminin yurdun əsgərinə xatırladın. Xatırladın ki, “Çocuklar qana bələnb”. Və, nə qədər ki, “BMT”-lər, “ATƏT”-lər planetdən silinməyib, “Nə qədər ki, Qərbin Şərqi təcavüzü var, nə qədər ki, “ Ağ Qoç, Qara Qoçdan qisasını almıyab” öz qüdrətinə güvən, yurdunu qoru. Vətən qəhrəmanı Mübariz İbrahimova şairin müraciəti poeziyada yeni poetik nidadır:

“Sənə şeir yazmadım,
Əni ürəyimə yazdım...
Dəfnində olamdadım –
Qəbrini qəlbimdə qazdım!”

Vətən şəhidinə dəyərini yeni poetik səhifəsinə yazır şair.

Bəşərin faciəsi milli, milli olduğu qədər də bəşəri, şairə ele bəşəri dərdidir. Qərbin qətləmindən qaçanlara “Okeanlar, dənizlər qardaşlıq məzarına dönürsə, həqiqətin göz yaşları Ağ yalanla qurudulur”sa, “Bu dünya qaçqınlar, köçkünlər doğur”sa, “Miqranlar yaşadıqları qadırlarda olur”sa, “Planeti emiqrant seli bürüyüb”sa, bütün bunların içindən keçirən şairin qəlbini poetik titrəyisini eşdirsen.

Təqvimdə 1997-ci ildir.Yazdı. Ancaq şair bu ilin yazına sevinmir – çünki onun torpağı düşmənlərin əlindədir. Qarabağ Qürbətə qalıb. Qürbət isə “Göz yaşını kəfen qoxuyur”. Qələbəyə hələ 3 il qalır. Şair qəlbine və Vətən Əsgərinə xitabən;

**“Qeyrət diləyən torpaq
Hərb ilə alınmasa...”**

**... Min yol gəlib qayıtsa
Bu yazı yaz demərim”**

Vətənin torpaq bütünlüyünü Vətənin baharı ilə vəhdətdə gören şairə əbədi ehtiram! Sevgi!

Şəki şəhidinin anasına ünvanladığı vəsiyyəti;

**“Artıq yetişib, Ana
Mənəm şəhidlik anım.”**

Şəhidin qırılan soyunu qələmin qüdrəti ilə şair əbədləşdirir.

**“Qarabağda büründüm
Qaldırdığım bayrağa”**

2023-cü il oktyabrın 3-dür. Qələbəyə 6 gün qalır. Şair poetik ruhu ilə hiss edir ki;

“Havadan qələbə qoxusu gəlir,